

Remiss - Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (S2024:16)

Socialdepartementet har skickat en remiss till Hudiksvalls kommun av departementspromemoria Ett fritidskort för barn och unga – en aktiv och meningsfull fritid i gemenskap med andra (Ds 2024:16). Remissvaren ska vara departementet tillhanda senast den 15 oktober 2024.

I grunden anser Hudiksvalls kommun att det är positivt att lyfta frågan om vikten av en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga, ur både ett individ- och samhällsperspektiv.

Kommentarer avseende kap 1.1 Förslag till lag om fritidskort

1 § - Lagförslaget gäller fritidsaktiviteter som tillhandahålls av utförare som är registrerade i ett register över vissa utförare av fritidsaktiviteter för barn.

Detta är en bra metod för idrotten som är väl organiserad i en tydlig struktur och med nationella förbund. Många alternativa fritidsaktiviteter äger rum i mindre, lokala organisationer, exempel från Hudiksvalls kommun är teater och slöjd. Promemorian lyfter detta problem, men presenterar ingen lösning. Då modellen gynnar vissa organisationer riskerar de som inte omfattas av modellen att missgynnas. Det är viktigt att barn och unga har ett brett urval av aktiviteter att välja bland eftersom barn har olika behov.

3 § Stöd... kan beviljas... från och med det år då barnet fyllt 8 år till och med det år då barnet fyller 16 år.

I promemorian lyfts exempel på fritidskort för målgruppen 6-18 år. Även refererade rapporter och andra underlag beskriver vikten av att innefatta hela den målgruppen. Åldersgruppen för fritidskortet bör därför utökas och erbjudas alla barn 6-18 år. Statistiken visar att stillasittandet ökar med åldern, om det är en resursfråga bör ändå unga barn från 6 års ålder prioriteras. Forskning visar att grundstenarna för barns intressen och engagemang sätts tidigt.

5 § Fritidskort beviljas efter ansökan

Syftet med fritidskortet uppges vara att engagera fler barn i fritidsaktiviteter. För vårdnadshavare till de barn som är i störst behov av bidraget (personer med funktionsnedsättning, missbruk, språksvårigheter, placerade barn, de som saknar möjlighet att identifiera sig med e-legitimation med flera) kommer den administrativa bördan (ansöka om bidrag, få beviljat att använda bidraget och betala resterande summa till utföraren) att bli ett stort hinder. Samtidigt är det barn från dessa familjer som i mindre utsträckning är föreningsaktiva och har störst behovet av stöd.

Kommentarer avseende kap 1.5 Förslag till förordning om fritidskort

3 § - Stödet lämnas med 500 kronor per år.

Värdet av det allmänna fritidskortet är troligen för lågt för att det ska anses värt besväret för många vårdnadshavare att ansöka om det. Den låga summan innebär också ökad administrativ börda på både vårdnadshavare och utförare då det i de flesta fall inte täcker hela avgiften för 10 ledarledda tillfällen under sex månader. Vårdnadshavare måste då göra två betalningar istället för en per barn. Ett generellt bidrag till alla barn borde kunna hanteras på ett mindre byråkratiskt sätt. Exempelvis genom att höja bidragen till föreningslivet och uppmåna till sänkta föreningsavgifter.

3 § forts - Om vårdnadshavaren ... fått preliminärt bostadsbidrag ... lämnas stödet dock med 2 000 kronor per år

Särskilt fritidskort på 2000 kronor är en rimlig summa. Det är bra att det förstärkta bidraget styrs via bostadsbidraget, till skillnad från ekonomiskt bistånd från kommunen, här kommer man åt exempelvis ensamstående föräldrar som studerar med bidrag och är per definition självförsörjande.

Istället för att bygga ett tungt administrativt system kring fritidskortet skulle socialtjänsten kunna få ökade resurser och administrera detta till familjer som behöver det.

4 § Avgifterna ska avse aktiviteter ... som tillhandahålls minst tio gånger under ... sex månader.

Syftet med fritidskortet är delvis att skapa social gemenskap. Det kan även göras med hög kvalitet under helgkurser, läger med mera som pågår under en kortare tid än 10 tillfällen.

Övriga synpunkter på förslaget

Förslaget till fritidskort kommer att bli ett stöd till de som redan är engagerade i föreningarna. Det krävs ett mer riktat arbete för att få fler barn att engagera sig i föreningslivet. Ett exempel från Hudiksvall är Hej Aktivitet, ett föreningsdrivet aktivitetsfritids för barn som inte går på skolfritids.

En alternativ lösning kan vara att inte införa det allmänna fritidskortet utan istället satsa på höjda statsbidrag till aktörer som kan arbeta uppsökande för att det utökade fritidskortet ska få större effekt bland målgrupper med störst behov.

Vid sidan av avgifterna är ledarbrist ett problem för många föreningar. Den frågan blir inte löst med fritidskortet. Däremot kommer den omfattande administrationen att kräva resurser från föreningarnas kanslier. Det är tveksamt om fritidskortet kan bidra till att lösa bristen på ledare. I konsekvensbeskrivningen beskrivs risker med att utförarna behöver ta ut högre avgifter på grund av kostnader för administration. Det skulle förta hela nyttan med fritidskortet till kostnaden av att bygga ett helt system för att hantera det.

Slutsats

Hudiksvalls kommun anser att det inte är försvarbart att bygga upp en så stor administration som förslaget kräver för i sammanhanget relativt lite pengar. Om syftet är att få fler barn och unga engagerade i organiserade fritidsaktiviteter borde det gå att få större effekt med ett annat upplägg.

Mikael Löthstam
Kommunstyrelsens ordförande